

VOORSTEL
DISTRICTELIJK
VEILIGHEIDSOVERLEG TWENTE

ONDERWERP: AANPAK
MISSTANDEN IN SEKTES

DATUM
7 JULI 2025

OPENBAAR
JA

BEHANDELD DOOR
MARIJN EXTERKATE

NAMENS
BURGEMEESTER POSTMA

Advies aan het Districtelijk Veiligheidsoverleg Twente

Het DVO wordt geadviseerd om:

1. Kennis te nemen van de knelpunten die in de gemeente Tubbergen worden ervaren rondom de aanpak van sektarisch, zorgelijk gedrag;
2. Kennis nemen van de reikwijdte, dus ook de aanwezigheid van deze problematiek in vermoedelijk meerdere Twentse gemeenten;
3. Kennis te nemen van de reeds gestelde kamervragen en beantwoording daarvan (bijlage);
4. Namens het DVO een ondertekend verzoek te sturen naar de Ministeries van Veiligheid & Justitie en Volksgezondheid, Welzijn & Sport om (zie brief in bijlage):
 - a) wetgeving te ontwikkelen die psychologische manipulatie en systemische dwang strafbaar stelt, naar het voorbeeld van de Franse About-Picard-wet;
 - b) heropenen landelijk meldpunt voor sektes, naar het voorbeeld van het voormalige meldpunt Sektesignaal.

Aanleiding

Vanuit de gemeente Tubbergen wordt geconstateerd dat er onvoldoende **ondersteuning is (op kennis en maatregelen)** en niet toereikende wettelijke kaders zijn om op te treden tegen gesloten, sektarische groepen. De recente berichtgeving over de beweging rond Pater Pio benadrukt de actualiteit en urgentie van dit vraagstuk. Gemeenten ontvangen signalen over destructieve sektes, maar de huidige wetgeving biedt onvoldoende instrumenten om hierop effectief te handelen. Als gemeenten hebben wij een zorgplicht richting onze inwoners en willen wij vroegtijdig handelen bij signalen van misstanden binnen gesloten groepen. Betere wetgeving en het hervatten van een meldpunt versterken onze grip op deze problematiek, omdat de signalen adequater worden opgevolgd. Hierdoor kunnen onveilige situaties gericht worden aangepakt en slachtoffers beter beschermd.

Wetgeving ontbreekt

Er is dringend behoefte aan specifieke wetgeving die psychologische manipulatie, dwang en financiële uitbuiting binnen sektes strafbaar stelt. Een aangepaste wetgeving is noodzakelijk om leden verantwoordelijk te houden en slachtoffers beter beschermen tegen manipulatie en misbruik. Frankrijk laat met de Wet About-Picard zien dat dit kan, waardoor slachtoffers beter beschermd worden en justitie meer handelingsruimte krijgt. Daarnaast heeft het Verenigd Koninkrijk dwingende controle strafbaar gesteld. Ook België is bezig met wettelijke kaders die optreden tegen sektarische bewegingen mogelijk maken. Uit een recente kamerbrief van 30 juni 2025 (zie bijlage) van de staatssecretaris blijkt dat er in Nederland een wetsvoorstel wordt voorbereid dat strekt tot een aparte strafbaarstelling van psychisch geweld. Het belang van deze nieuwe wetgeving wordt onderkent. Zonder deze passende regelgeving en centrale coördinatie ontstaat het risico dat Nederland onbedoeld een

toevluchtsoord wordt voor sektarische groepen die elders worden aangepakt.

Opvolging zorgvraag

Met het wegvallen van het meldpunt Sektesignaal ontbreekt bovendien een cruciaal landelijk aanspreekpunt dat signalen kan duiden en opvolgen. Hoewel het bestaande hulppunt van Fier sinds 2025 laagdrempelige en anonieme ondersteuning biedt aan slachtoffers, heeft het geen mandaat voor structurele opvolging en procesregie. Het meldpunt moet in staat zijn om signalen te duiden, op te volgen en de procesregie te voeren. Bij sektes speelt vaak complexe, multidisciplinaire problematiek. Signalen bewegen tussen verschillende partijen zonder dat één partij de regie heeft. Juist daarom is centrale procesregie op deze gesloten groepen essentieel.

Omvang

Volgens sektesycholoog Jessica Terwiel ontving Sektesignaal in 2019, vlak voor de sluiting wegens stopzetting van de subsidie, meldingen over 270 verschillende besloten groeperingen. Dit is slechts het topje van de ijsberg, want veel gevallen blijven onzichtbaar. Zoals Terwiel zegt: 'Dat betekent dat iedere Nederlander op kruipafstand van zo'n gesloten groep met misstanden leeft'. Deze problematiek lijkt dus te spelen in de hele regio en ver daarbuiten. Het raakt mogelijk elke gemeente, ook al blijven veel situaties onder de radar. Daarnaast kunnen sektarische groeperingen zich relatief eenvoudig verplaatsen, waardoor de problematiek in andere gemeenten kan ontstaan. Het ontbreken van een meldpunt en landelijke wetgeving maakt gemeenten kwetsbaar. Daarom vraagt deze problematiek om een gezamenlijke, landelijke en gecoördineerde aanpak. De ondertekening wordt voorgesteld door alleen de burgemeester van de Twentse gemeenten. De samenwerkende partners zoals het Openbaar Ministerie en de Politie hebben aangegeven de wens te steunen.

Conclusie

De situatie rondom de Pater Pio Stichting laat zien dat gemeenten zowel deskundige ondersteuning als aanvullende wettelijke instrumenten nodig hebben om passend te kunnen optreden. Er ontbreekt momenteel gespecialiseerde ondersteuning én wetgeving om effectief in te grijpen bij psychologische manipulatie en systemische dwang. In Frankrijk bestaat hiervoor een juridisch kader via de About-Picard-wet, die ingrijpen mogelijk maakt ook zonder dat er sprake is van een direct strafbaar feit. Ook het Verenigd Koninkrijk heeft dwingende controle strafbaar gesteld. Tevens is België ook bezig met specifieke wetgeving om sektarisch misbruik aan te pakken. Daarnaast is er sinds de sluiting van Sektesignaal geen centrale plek meer om zorgen te melden en meldingen op te volgen. Dit onderstreept de noodzaak van landelijke voorzieningen zodat zorgelijke signalen opgepakt kunnen worden en wetgeving vervolging mogelijk maakt. Hoewel er momenteel voorbereidingen worden getroffen voor een wetsvoorstel dat psychisch geweld strafbaar maakt, is deze nog niet ingevoerd. Het is wenselijk dat deze wetswijziging binnen afzienbare tijd tot stand komt. Zonder de komst van een dergelijk meldpunt én de noodzakelijke wetswijziging, bestaat het risico dat Nederland een relatief onzichtbaar toevluchtsoord te worden voor

sektes die in andere landen worden aangepakt.

Bijlagen:

- Brief aan de Ministeries J&V en VWS, een afschrift wordt verzonden aan de VNG-commissies *Bestuur en Veiligheid* en *Zorg, Jeugd en Onderwijs*.
- Kamervragen met antwoorden tav. de Pater Pio stichting d.d. 13 juni 2025
- Kamerbrief onveiligheid en dwingende controle in (gesloten) groeperingen, d.d. 30 juni 2025